

בעניין:

_____ נסראללה ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד עידו בלום ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל': 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית

ע"י ב"כ עוה"ד הילה גורני ואח'
פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466513; פקס: 02-6467011

המשיב

הודעה מטעם העותרים ובקשה למחיקת העתירה ופסיקת הוצאות

1. כזכור, עניינה של העתירה בבקשתו של העותר, כי המשיב יאפשר לו לחזור למולדתו, ממנה גורש באיומי נשק לפני כעשרים וחמש שנה, ולחיות לצד רעייתו, ילדיו ויתר בני משפחתו.
2. בצער רב, מבקשים העותרים להודיע, כי בעוד העותר ממתין עד אין קץ לכך שהמשיב ינפיק לו את ההיתר המיוחל שיאפשר לו לשוב למולדתו, הודיעה עתה משפחתו שתש כוחו והוא הלך לעולמו.
3. בנסיבות מצערות אלה, מתבקש בית המשפט הנכבד למחוק את העתירה, וכן להורות על השבת אגרת בית המשפט ששולמה לידי העותרים.
4. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להשית על המשיב את הוצאות העותרים, **וזאת מן הנימוקים הבאים:**

התנהלות המשיב קודם להגשת העתירה: משיכת זמן וסחבת

5. משך שנים ארוכות ניהלו העותרים התכתבויות רבות עם המשיב, בתקווה כי ניתן יהיה לפתור את הסוגיה ללא צורך בעירוב הערכאות.
6. אולם הסתבר כי המשיב אינו מתכוון לעשות דבר לפתרון העניין. תשובותיו (כשהואיל להתייחס לפנייות כלל) כי העניין מצוי "בטיפול" או "בבדיקה" או אף כי "הבדיקה תסתיים בקרוב" (כפי שהודיע ביולי 2006) התבררו כמילים ריקות מתוכן.
7. משך ארבע שנים פנו העותרים שוב ושוב למשיב בניסיון לקבל תשובה סופית ועניינית ביחס לעותר, אך נתקלו בתשובות לאקוניות ובחוסר רצון מוחלט לקדם את העניין (ר' פסקאות 10-31 לעתירה).
8. בנסיבות אלה לא היה מנוס מפנייה לבית המשפט – ולו על מנת לקבל תשובה עניינית וברורה מן המשיב.

התנהלות המשיב לאחר הגשת העתירה: עוד משיכת זמן, עוד סחבת

9. משהוגשה העתירה התברר כי גם קיומו של הליך משפטי לא גרם למשיב להזדרז בטיפול בעניינו של העותר. חודשים ארוכים התמהמה המשיב בהגשת תגובה לעתירה, תוך שהוא מגיש בקשות חוזרות ונשנות להארכות מועד.

10. לאור משיכת הזמן הקיצונית, ולאור התנגדות העותרים לבקשת ארכה נוספת, בהחלטתו מיום 7.3.11, כב' השופט פוגלמן קיבל אמנם את בקשת הארכה, אך הדגיש כי "המשיב מתבקש להשלים את בירוריו עד למועד המבוקש".

11. אולם גם החלטה זו לא שכנעה את המשיב לסיים את הטיפול המתמשך, וביום 26.4.11 הגיש בקשת ארכה **נוספת**. העותרים התנגדו לכך בתוקף. בהחלטתו מיום 28.4.11 קיבל אמנם כב' השופט פוגלמן את הבקשה, אך מתח ביקורת קשה על התנהלות המשיב, בכתבו כי "בשים לב ל'היסטוריה' הקודמת של הבקשות, יש להצטער על הבקשה הנוספת ועל המועד בו הוגשה... לא תוגש התגובה במועד, יזומנו נציגי המשיב לדיון תזכורת לפני".

12. רק החלטה זו הביאה סוף סוף, לאחר שנים של סחבת ומשיכת זמנים, לקבלת עמדת המשיב בבקשה (וגם זאת לאחר בקשת ארכה נוספת בת יום אחד "בשל סיור שנקבע לפני ימים אחדים").

13. כך, לאחר שנים של פניות חוזרות ונשנות ושמונה חודשים לאחר הגשת העתירה, ביום 9.5.11 הודיע המשיב סוף סוף כי:

לאחר סיום הבירור בעניינו של העותר, ולאחר קבלת ההתייחסויות מגורמי הבטחון, הובא עניינו של העותר בפני מפקד כוחות צה"ל באיו"ש, אשר החליט ביום 5.5.11 לאפשר את חזרתו של העותר לאיו"ש.

לאור האמור, באפשרותו של העותר לשוב לאזור בכפוף להגשת בקשה לרשיון ביקור לגורמים המוסמכים ברשות הפלסטינית, לענין זה המשיב מודיע, כי ככל שתועבר בקשה כאמור מאת הגורמים ברשות הפלסטינית למשיב הבקשה תאושר על-ידי המשיב [...].

בנסיבות אלה, המשיב יטען כי העתירה התייתרה ודינה להימחק.

14. ניתן היה להניח, אולי, כי עם הודעת המשיב על הסכמתו להעניק לעותר את הסעד המבוקש באה הסוגייה על סיומה. כך הניח, כנראה, גם כב' השופט פוגלמן, אשר בהחלטתו מיום 9.5.11 הורה לב"כ העותרים להודיע בתוך 10 ימים "אם ניתן למחוק את העתירה, בכפוף להצהרת המשיב המפורטת בתגובתו".

15. אולם העותרים למודי הניסיון ביקשו להמתין מעט בטרם יסכימו למחוק את עתירתם, על מנת לוודא כי המשיב אכן מקיים באופן רציני את התחייבותו – שמא "ישוב לסורו" וימשיך לנהוג באופן בו נהג עד אז, תוך ניסיון מתמשך לעכב את העניין, למשך זמן ובאופן כללי להתיש את העותר בכל דרך אפשרית.

16. למרבה הצער, התבררו חששותיהם של העותרים כמוצדקים.

התנהלות המשיב לאחר הודעתו על הענקת הסעד המבוקש: "קרב ההתשה" נמשך

17. כבר ביום 22.5.12 הגיש העותר (באמצעות בני משפחתו) לגורמים המוסמכים ברשות הפלסטינית, בקשה כאמור בתגובת המדינה, בצירוף צילום דרכונו. כשבוע לאחר הגשת הבקשה, ביום 31.5.11, פנה ב"כ העותרים לב"כ המשיב בעל-פה ובכתב, וביקש לבדוק היכן עומד הטיפול בעניין, בתקווה כי הדבר קרוב לסיום. ב"כ המשיב הבטיחה לבדוק את העניין. אך תשובה אין.
18. גם בשבועות שחלפו לאחר מכן פנה ב"כ העותרים שוב ושוב טלפונית לב"כ המשיב על מנת לברר היכן עומדים הדברים ולבדוק האם הסתיים כבר הטיפול בבקשה. אך השבועות חולפים, הבירוקרטיה מתמשכת, והטיפול אינו מסתיים.
19. והנה, למרבה התדהמה, ביום 27.7.11, **לאחר חודשיים** בהם מצוי העניין, כביכול, בטיפול המשיב, הודיעה לפתע ב"כ המשיב כי מן המשיב נמסר ש"לא מופיעה אצלם בקשה", כלומר **העניין לא טופל כלל!**
20. אי לכך, נאלצו בני משפחת העותר לכתת רגליהם פעם נוסף למשרדי הרשות הפלסטינית, שם הגישו ביום 8.8.11 בקשה **נוספת** בעניינו של העותר. בו ביום הודיע על כך ב"כ העותרים לב"כ המשיב וביקש לבדוק את העניין במהירות.
21. שוב ושוב פנה ב"כ העותרים לב"כ המשיב, אך בלא הועיל. פעם נמסר כי העניין "בטיפול", פעם נמסר כי זה "תקוע בשב"כ", פעם נמסר ש"נציג היועמ"ש הרלבנטי נמצא בחו"ל" – ואין לעניין סוף.
22. נדמה שגם בית המשפט הנכבד חש שהסוגיה התמשכה די והותר, וביום 25.3.12 הורה כבי' השופט פוגלמן כי העתירה תקבע לדיון מקדמי. הדיון נקבע ליום 8.5.12.
23. שוב, רק החלטת בית המשפט הצליחה להביא לקבלת אות חיים מן המשיב בעניין, וביום 3.4.12 התקבל אצל ב"כ העותרים מכתבה של ב"כ המשיב, המודיע כי העיכוב (כאמור, משך **שמונה חודשים** לפחות מאז הועברה הבקשה בשנית) לא נבע אלא מכך שהמשיב זקוק לפרטיו האישיים של העותר בשפה האנגלית(!). לא פחות.
- למותר לציין כי מעבר לציניות הברורה ומשיכת הזמן הסתמית שבהתנהלות זו, הרי שהפרטים הללו ממילא מצויים היו בידי המשיב מזה זמן רב, שכן צילום דרכונו של העותר צורף לבקשה שהועברה בעניינו בחודשים מאי ואוגוסט – ובודאי שאם היה צורך כה קריטי בכך ניתן היה לבקש זאת חודשים רבים קודם לכן.
24. ואולם, בינתיים, תש כוחו של העותר, שכאמור בעתירה היה אדם חולה, והוא הלך לעולמו.
25. כך, דווקא לאחר שסוף סוף הצליח – אחרי שנים של פניות, התכתבויות והליכים – לקבל את אישור המשיב לחזרתו, הלך לעולמו בעודו בגלות, רחוק מביתו וממשפחתו, ובלא שיזכה לראות שוב את ארץ מולדתו.
26. נדמה כי אין מקרה מוצדק יותר לחיוב המשיב בהוצאות העותרים.

זכאות העותרים להוצאות

27. מדובר במקרה מובהק שבו זכאים העותרים להוצאותיהם, על פי המבחנים שנקבעו בבג"ץ 842/93 אל-נסאסרה נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מח(4) 217, 219, ובהתאם לפסיקה בעניין זה.

28. העתירה הוגשה בעקבות התנהלות מקוממת של המשיב, אשר על אף פניות חוזרות ונשנות משך שנים, עשה כל שלאל ידו על מנת להימנע מטיפול בעניינו של העותר.

אם ניתן היה לצפות שהגשת העתירה תגרום למשיב להתעשת ולשנות את אופן התנהלותו, הרי שהתברר שלא כך היא. גם לאחר הגשת העתירה אופיינה התנהלותו במשיכת זמן קיצונית והימנעות ככל האפשר מקידום העניין – כאשר רק החלטות נחרצות של בית המשפט הניעו אותו לפעול.

הדברים הגיעו לשיא כאשר גם לאחר שהכיר בזכותו של העותר לשוב לארצו ולאחר שהודיע כי החליט להעניק לו את הסעד המבוקש, המשיך המשיב בשלו תוך סחבת, משיכת זמן והימנעות מטיפול בכל דרך אפשרית.

29. אין כל ספק שרק בעקבות העתירה ניאות המשיב לתת החלטתו בעניינו של העותר ולהעניק לעותר את הסעד המבוקש - אחרי שנים של חוסר מעש מוחלט מצדו.

30. יצויין כבר עתה שגם אם יטען שהוחלט להעניק את הסעד "לפנים משורת הדין" וכיוב' אין בכך כדי להעלות או להוריד, שכן, ממילא הלכה היא כי אמירות כגון "לפנים משורת הדין" או "מנימוקים הומניטאריים" אין בהן כדי לפגוע בזכאותם של עותרים להוצאותיהם:

השימוש בתיבה "לפנים משורת הדין", בהחלטה בעניינה של העותרת, אינו מעלה ואינו מוריד לצורך ההליך שבפניי. יש להניח, כי ההחלטה בעניינה של העותרת נתקבלה כדין... מכך עולה, כי האפשרות לעשות שימוש בסמכות אשר שימשה יסוד להחלטה האמורה הייתה קיימת בדין גם קודם להגשת העתירה. ברם, מן הנסיבות עולה כי הנכונות למצוא דרך... לשם מציאת פתרון לעניינה של העותרת, נולדה רק לאחר הגשת העתירה, וכי העתירה יצרה את הדחף אשר הביא לנכונות זו. (בג"ץ 2193/02 זהבי נ' מועצת שמאי מקרקעין, תק-על 2002(2) 2697, 2698 (2002)).

לעניין זה ראו גם: בג"ץ 7072/98 חגאזי נ' משרד הפנים, תק-על 99(3), 1563 (1999); בג"ץ 5504/03 כחלות נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, תק-על 2004(2) 3155, 3156 (2004); בג"ץ 9393/03 ווטסון נ' שר הפנים, תק-על 2004(1) 2522, 2522 (2004); בג"ץ 4465/05 גדילי נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית, תק-על 2005(3), 4161 (2005).

31. לאור כל האמור, ברור כי מדובר במקרה מובהק בו זכאים העותרים להוצאותיהם.

לעניין גובה ההוצאות

32. העותרים סבורים כי ראוי לפסוק במקרה זה הוצאות על הצד הגבוה, וזאת מן הסיבות הבאות (לעניין השיקולים בקביעת גובה ההוצאות, ראו בג"ץ 842/93 אל-נסאסרה הנ"ל):

א. המאמצים שעשו העותרים אצל המשיב טרם שהחליטו שכלו כל הקיצין ואין בפניהם ברירה אלא לפנות בעתירה לבית המשפט: העתירה הוגשה לאחר פניות רבות למשיב ונסיבות ממושכים למצוא פתרון בלא צורך לפנות לבית המשפט. בסופו של דבר הוגשה העתירה לאחר שהמשיב פשוט חדל מלהתייחס לפניות העותרים אליו.

ב. השלב המאוחר בו ניאות המשיב להעניק את הסעד המבוקש והתמשכותם הרבה של ההליכים בתיק זה: המשיב ניאות להעניק את הסעד רק **שמונה חודשים** לאחר שהוגשה העתירה, ורק לאחר שבית המשפט הבהיר כי לא יאפשר הארכות מועד נוספות.

כפי שנפסק, "בשאלת גובה ההוצאות, יש להביא במסגרת השיקולים את פרק הזמן הארוך עד מאוד... מהרגע בו פנו העותרים אל המשיבים ועד לרגע בו ניתן להם מבוקשם" (בג"ץ 8703/99 **סבא נ' שר הפנים**, תק-על 2000(2), 186; וראו גם: בג"ץ 4483/97 **קואסמה נ' שר הפנים**, תק-על 99(2) 586, 587).

ג. התנהלותו המקוממת של המשיב אף לאחר הסכמתו לתת את הסעד המבוקש: העותרים נאלצו להמשיך ולנהל הליכים במשך קרוב לשנה תמימה לאחר הודעת המשיב על מתן הסעד המבוקש, רק בניסיון לגרום למשיב אכן לעמוד מאחורי הצהרתו בפני בית המשפט ולקיימה הלכה למעשה.

בסופו של דבר העתירה הגיעה לסיומה כעת רק בשל פטירתו המצערת של העותר – כאשר על אף הזמן הרב (מאוד) שחלף, המשיב מעולם לא ניאות לסיים את הבירוקרטיה הכרוכה בהנפקתם בפועל של ההיתרים הנדרשים.

כבר נפסק שבקביעת שיעור ההוצאות יש להתחשב בכך ש"מתן ההיתר הסופי בידי העותר נתקל בקשיים לא מעטים" (בג"ץ 6180/08 **אמאם נ' מפקד כוחות הצבא בשטחים הכבושים** (לא פורסם); החלטת כב' הרשם מרזל מיום 11.1.09).

33. לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד לחוקק את העתירה, להורות על השבת האגרה ולחייב את המשיב בהוצאות העותרים.

34. ב"כ המשיב, עוה"ד גורני, מסכימה למחיקת העתירה ומבקשת להגיב לעניין ההוצאות בנפרד.